

*Chirurginēs onkologijos pradininkui
profesoriui Petriui Norķūnui - 100*

Sveikiname Jubilijata,
PROF. PETRA NORKŪNA,
100

*Lietuvos medicinos bibliotekos
kolektyvas nuoširdžiai sveikina
gerbiamą Jubiliatą – ilgametį
bibliotekos skaitytoją*

1958 m. P. Norkūnas kartu su kitais gydytojais buvo išrinktas į tuometinės Valstybinės mokslinės medicinos bibliotekos tarybą.

“Noriu būti gydytoju, nešti pagalbą nukentėjusiems,” - penktos klasės rašinėlyje savo svajonę atskleidė gimnazistas Petras Norkūnas.

Kol svajonė išsipildė, teko šiek tiek pasiblaškyti. Baigęs gimnaziją įstojo į Stepono Batoro universiteto Filosofijos teologijos fakultetą. Profesoriaus prisimena: “apie mediciną svajojau, bet ir į teologiją norėjau. Pašaukimas buvo vienodas”.

Vis tik, susiklosčius aplinkybėms, nugalėjo medicina. 1939 m. jis įstojo į Vytauto Didžiojo universitetą, Medicinos fakultetą Kaune ir 1944 m. baigė medicinos mokslus.

Jono ir Kotrynos Norkūnų šeimos namas Marijampolio kaime netoli Vilniaus. Namas tebestovi ir šiandien.

Šeima

Esu grynas dzūkelis.

Tėvas – nuo Krūminių.

Motina – iš Tiltų kaimo Valkininkų
apylinkėse.

Gimiau 1912 m. spalio 19 d.

Marijampolio kaime, 16 km. nuo
Vilniaus.

Norkūnų šeima.

Iš dešinės: tėvas Jonas Norkūnas, motina Kotryna
Berželionytė-Norkūnienė, sesuo Marytė Norkūnaitė,
Antroje eilėje iš kairės: Pranas Norkūnas, sesuo
Kotryna Norkūnaitė, Petras Norkūnas.

Broliai Pranas ir Petras Norkūnai su seserimi Kotryna.

Broliai Pranas ir Petras Norkūnai -
šimtus sugražinę gyveniman.

Norkūnų giminės susiėjimas Valkininkuose. 2002 m.
Prof. Petras Norkūnas su šeima.

Trys sūnūs, marčios, pulkas anūkų ir šalia žmona Verutė.

Prof. Petras Norkūnas su žmona Verute ir sūnumis.
2012 m. vasara.

Biografija

- 1944 m. baigė Kauno Vytauto Didžiojo universitetą.
- Įsidarbino Vilniaus I – ojoje ligoninėje.
- Taip pat pradėjo dirbti Vilniaus universiteto Bendrosios chirurgijos katedroje.
- 1946 – 1968 m. dėstė Vilniaus universitete.
- 1946 – 1955 m. dirbo ir Vilniaus aukštųjų mokyklų poliklinikoje.
- Nuo pirmųjų pokario dienų iki 2002 m. dirbo Vilniaus onkologijos institute.
- 1956 m. apgynė disertaciją medicinos mokslų kandidato laipsniui įgyti „Kaukolės defektų aloplastiką vartojant organinį stiklą - pleksiglasą“.
- 1957 – 1990 m. Onkologijos instituto chirurgijos skyriaus vedėjas.
- Nuo 1990 m. Onkologijos centro profesorius konsultantas.
- Sukūrė žarnyno vėžio diagnostikos ir gydymo metodų:
- 1964 m. – universalųjį elektrokoaguliatorių tiesiosios žarnos polipams šalinti,
- 1965 m. – kontrastinę sfigmografiją, naudojant specialų zondą.
- 1966 m. P.Norkūnui suteiktas LTSR nusipelniusio gydytojo vardas.
- 1969 m. apgynė habil. dr. disertaciją „Duomenys apie tiesiosios žarnos vėžio diagnostiką, gydymą ir profilaktiką“.
- Kartu su bendraautoriais parašė vadovėlį „Klinikinė chirurgija“ (1969 m.).
- Paskelbė apie 200 mokslinių straipsnių.

veidas paailgas

akys tamsios

Asmens žymės šviesūs

plaukai nera

ypat. žymės

L.S. 1940

Norkūnas Petras
saviniuko parašas

Dešinės piršto smiliaus atspaudas

3

Gimimo laikas 1912 m. spalio mėn. 19 d.

LIETUOVOS VALSTYBĖ

Gimimo vieta: Merijampolė

kaimas valsčius apskr. miestas Gudaminos

Vilniaus

Pasirūšavimas laivinis

Tikyba R. Katalikas

Šeimos padėtis Nevedęs

Kurio nors Valstybės vienetu ar vietos gyventojų požymis

2

Dokumentai, kuriais pasirėmus pasas duotas:

Gimimo metrisos Nr. 221

įtrauka Nr. 128 duota 1936 m.

vii. 23 d. Gudaminos klebono

VILNIAUS PASAS

V021290

5

Petro Norkūno pasas,
išduotas Vilniaus miesto savivaldybės 1940 m. sausio 7d.

Studijos

Baigiau Vytauto Didžiojo gimnaziją Vilniuje.

1934 m. įstojau į Vilniaus Stepono Batoro universitetą, Filosofijos ir teologijos fakultetą, iš penkto kurso išstojau.

Cursus I Per semestru III

anni scholastici 1934/35

Nomen Magistri	Index scholarum	Debitum, scilicet sum aut laborum scholarum hunc studentem	Receptum nomen	Scholarum frequentatue	Adnotata
<u>Stephanus Norkūno</u>	<u>Cosmologic</u> 4		<u>Stephanus Norkūno</u>		UNIVERSITATIS
<u>Stephanus Norkūno</u>	<u>Indologia</u> 10	<u>POBRANO</u>	<u>X. Ulmanis</u>		UNIVERSITATIS
<u>Stephanus Norkūno</u>	<u>Logica</u> 2	<u>lytulum copaly</u>	<u>Stephanus Norkūno</u>		UNIVERSITATIS
<u>Stephanus Norkūno</u>	<u>Philosophia</u> 2	<u>Stephanus Norkūno</u>	<u>Stephanus Norkūno</u>		UNIVERSITATIS
Zlodzi egzamin z <u>Logiki</u>			Zlodzi egzamin z <u>Logiki</u>		
wynik <u>Stephanus Norkūno</u>			wynik <u>Stephanus Norkūno</u>		
dnia <u>15. 12. 1934</u>			dnia <u>15. 12. 1934</u>		
Zlodzi egzamin z <u>Logiki</u>			Zlodzi egzamin z <u>Logiki</u>		
wynik <u>Stephanus Norkūno</u>			wynik <u>Stephanus Norkūno</u>		
dnia <u>15. 12. 1934</u>			dnia <u>15. 12. 1934</u>		

20 CZER 1935

Petro Norkūno Vilniaus Stepono Batoro universiteto, Filosofijos ir teologijos fakulteto studento studijų knygelė. 1934 - 1939 m.

- Baigęs studijas Kaune, grįžo į Vilnių.
- Įsidarbino Vilniaus I-oje ligoninėje.
- Dirbo VU bendrosios chirurgijos katedroje prof. Benjamino Zacharino asistentu.
- Gydytojas Igoris Čiumačenko, Sveikatos apsaugos ministerijos Profilaktikos valdybos viršininkas, surado doktorantą Medicinos bibliotekoje (įsikūrusioje tame pačiame pastate) ir prikalbino padėti operuoti onkologinėmis ligomis sergančiuosius. Daktaras vėliau sakė: “Aš sutikau padėti, mano jau toks būdas, kad prašantiems negaliu pasakyti ne”. Vėliau tai ne kartą yra įrodęs ir patvirtinęs savo pokalbiuose su žurnalistais: “Aš kaip japonas - negaliu pasakyti ne”.
- Jaunas gabus chirurgas turėjo savo veiklą derinti dirbdamas keliose vietose.

Gydytojo praktika ir mokslo darbai

- Pokario metais jis tyrinėjo ir gydė ligonius, dažniausiai grįžusius iš fronto, su kaukolės traumomis.
- Iki šiol prisimena džiaugsmą po pirmosios pavykusios operacijos, kai sutrupintą žmogaus kaukolės dalį pakeitė organiniu stiklu. Naujoji medicinai pritaikyta medžiaga apsaugojo ligonio smegenis nuo dažnų sutrikimų, surandėjimų, lyg burtininko ranka buvo nuimtas nuomaris, skausmai.

Gydytojo praktika ir mokslo darbai

- Profesorius B. Zacharinas, pastebėjęs jauno chirurgo gabumus, pakvietė drauge atlikti kelias onkologines operacijas.
- Taip prasidėjo pirmoji pažintis su onkologine chirurgija.
- Medicinos mokslų daktaro disertacijos tema buvo “Kaukolės defektų aloplastika vartojant organinį stiklą – pleksiglasą”. Darbą apgynė 1956 m.

МИНИСТЕРСТВО ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ СССР
ВИЛЬНЮССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ В. КАПУКАСА
МЕДИЦИНСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ГОСПИТАЛЬНОЙ ХИРУРГИИ

П. И. НОРКУНАС

АЛЛОПЛАСТИКА ДЕФЕКТОВ
ЧЕРЕПА ОРГАНИЧЕСКИМ
СТЕКЛОМ — ПЛЕКСИГЛАСОМ

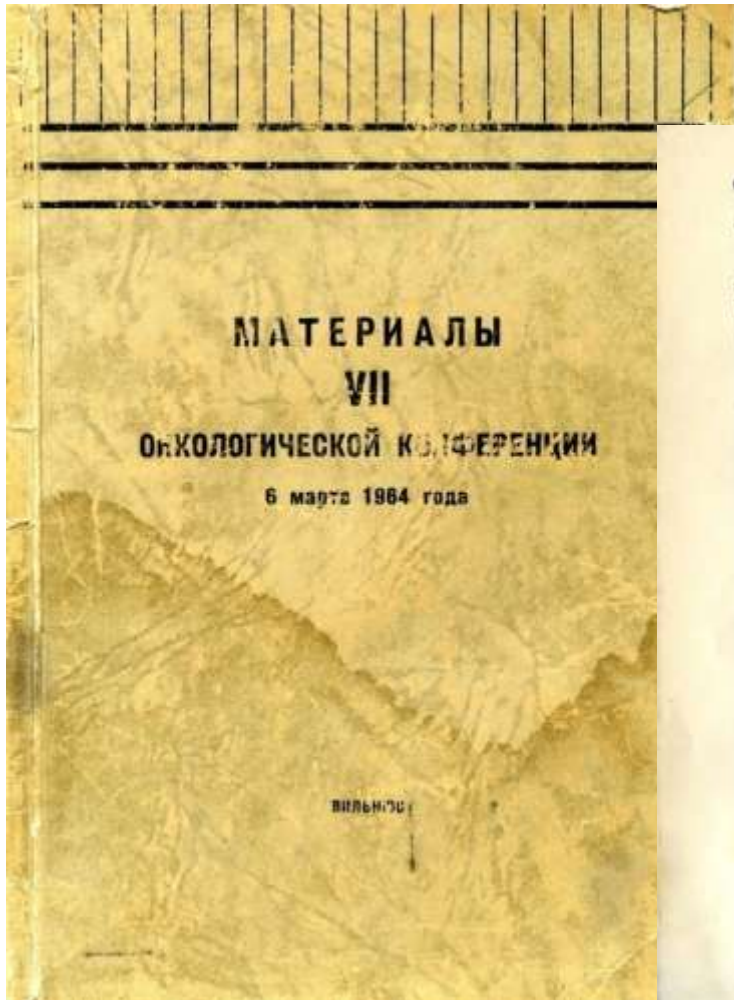
А В Т О Р Е Ф Е Р А Т

диссертации на соискание ученой степени
кандидата медицинских наук

Научный руководитель —
Зав. кафедрой госпитальной
хирургии
Доктор мед. наук проф. В. Я. ШЛАПОБЕРСКИЙ

В И Л Ъ Н Ю С, 1956 г.

Mokslo darbai

● КОМПЛЕКСНОЕ ЛЕЧЕНИЕ РАКА ПРЯМОЙ КИШКИ

П. И. НОРКУНАС

Автор продолжает работу по комплексному лечению рака прямой кишки. В хирургическом отделении Института онкологии Литовской ССР на базе Республиканского онкодиспансера в 1961, 1962 и 1963 гг. лечилось 132 больных раком прямой кишки. Мужчин было 68 (51,5%), женщин — 54 (48,5%).

Оперативному вмешательству были подвергнуты 109 (82,5%) больных. Радикально оперировано 76 человек, что составляет 69,7% всех оперированных или 57,5% всех госпитализированных больных. Только радикальная операция применена у 25 больных (19,0%). Радикальная операция и телегамматерапия применены у 10 больных (7,5%). Радикальная операция с последующей телегамматерапией и химиотерапией применена у 7 больных (5,3%). Радикальная операция с последующей химиотерапией применена у 34 больных (25,7%). Паллиативная операция с последующей телегамматерапией применена у 5 больных (3,8%). Паллиативная операция с последующей телегамматерапией и химиотерапией проведена у 10 больных (7,5%). Паллиативная операция с последующей химиотерапией проведена у 10 больных (7,5%). Паллиативная операция с последующей симптоматической терапией проведена у 3 больных (6,0%). Только телегамматерапия проведена у 12 больных (9,1%). У 11 больных ввиду тяжелого их состояния не было возможности применить специфическое лечение. Всего комплексному лечению были подвергнуты 84 больных, что составило 63,6%.

У 61 больного (46,2%) была применена химиотерапия с операцией или с телегамматерапией. Из химиопрепаратов применялись Тиво-ТЭФ, бензофен и дофенал.

Комплексное лечение в комбинации с радикальной операцией, телегамматерапией или химиотерапией дали самые лучшие результаты. Излишения крови при проведении комплексного лечения в комбинации с телегамматерапией незначительные, а в комбинации с химиотерапией — значительные. Из группы больных, которым была проведена радикальная операция и применена химиотерапия, двое умерло, один от тромбоэмболии обеих легочных артерий, второй по поводу развивающегося ракового сепсиса.

48

Из 76 радикально оперированных больных умерло после операции 2 человека (2,6%).

При радикальных операциях химиотерапия применялась с целью предупреждения метастазов. Применяя химиотерапию после паллиативных операций, отмечалось улучшение состояния больного, уменьшение болей, зажатие поверхности опухоли и уменьшение выделений.

Проводил симптоматическое лечение крупным и мелким в далеко зашедших процессах рака прямой кишки, отмечалось улучшение самочувствия больных: стихали боли, прекращались поносы, поверхность опухоли становилась глянцевой и переставала кровоточить. Телегамматерапия переносилась хорошо: ликвидировались тенезисы, боли, кровянистые выделения, отмечалось субъективное улучшение общего состояния больных.

● РАДИКАЛЬНЫЕ ОПЕРАЦИИ РАКА ПРЯМОЙ КИШКИ, ПОСЛЕОПЕРАЦИОННАЯ СМЕРТЕЛЬНОСТЬ И ЕЕ ПРИЧИНЫ

П. И. НОРКУНАС

Наш материал основан на изучении радикальных операций рака прямой кишки у 174 больных в хирургическом отделении Института онкологии Литовской ССР на базе Республиканского онкодиспансера с 1947 по 1963 гг. За это время было госпитализировано 394 больных раком прямой кишки. Мужчин было 172 (43,7%), женщин — 222 (56,3%). 263 больных были подвергнуты операции, что составляет 66,3%. 174 больными проведены радикальные операции, что составляет 45,2% общего числа госпитализированных больных или 65,9% из числа оперированных.

По литературным данным, операбельность рака прямой кишки колеблется от 34% (Мортин) до 97% (Бедлок).

Радикальные операции произведены по следующей методике:

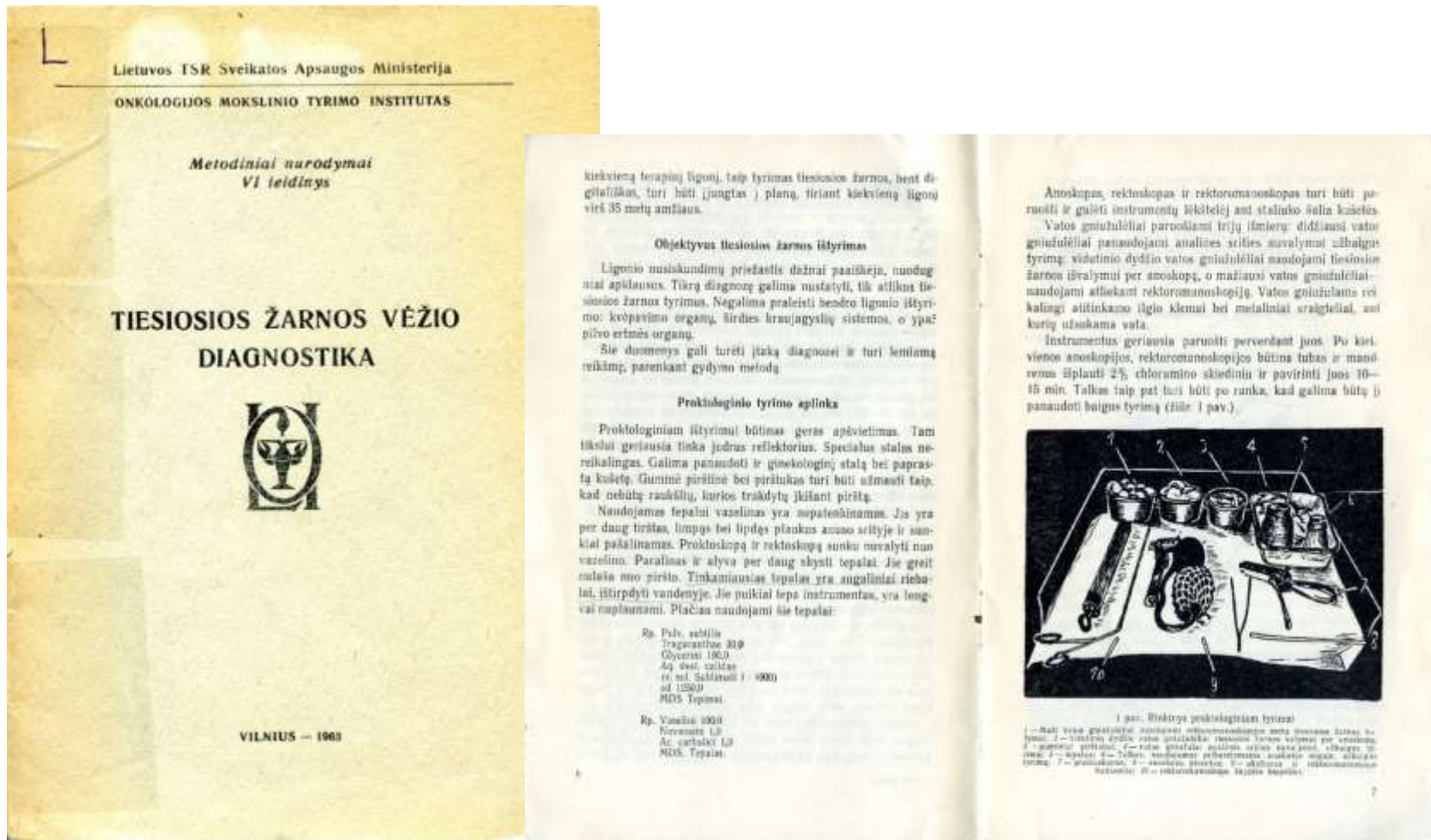
1. Сакральные ампутиции с наложением сакрального ануса — у 17 больных.
2. Внутривентрильные резекции — у 23 больных.
3. Брюшино-сакральная экстирпация (двухмоментная) с наложением противестественного ануса — у 24 больных; одна из них умерла.

4 — Материал

49

Радикальные операции рака прямой кишки, послеоперационная смертельность и ее причины / П.И. Норкунас // Материалы VII онкологической конференции, 6 марта 1964 г. / Научноисследовательский институт онкологии. — Вильнюс, 1964. — С. 49-51.

Mokslo darbai

Tiesiosios žarnos vėžio diagnostika: metodiniai nurodymai / P.Norkūnas. – Vilnius, 1963. – 24p.: iliustr.

Mokslo darbai

rozečių pavidalo, kur ląstelės sudaro ratelį, o protoplazma spinduliais sueina į centrą.

Sunkumai citodiagnostikoje būna, esant audinių nuotrupoms, kur ląstelės eina eilėmis, glaudžiai prisiglaudę viena prie kitos. Iš pirmo žvilgsnio negalima pastebėti ląstelių atipijos, tačiau detaliai išstudijavus, pastebimas ląstelių pailgėjimas, išlaikant bendrą normalią formą. Branduolys turi netaisyklingo ovalo formą. Visi branduoliai pailgėję ir dažosi hiperchromiškai. Branduolių polimorfizmo beveik nėra. Šis vaizdas dažniausia būna prie storosios žarnos vėžio ir rečiau prie tiesiosios žarnos vėžio.

Stebėta spindulinės terapijos poveikis į vėžines ląsteles. Konstatuota, kad po spindulinės terapijos, žymiai sumažėja vėžiniai elementai, padaugėja lizuotų ląstelių ir ląstelių sudantų branduolio kontūrų.

Išvados

1. Citologinis tyrimo metodas paprastas, greitas, lengvai atliekamas ir nevargina ligonio.
2. Spindulinės terapijos poveikyje, stebėta preparatuose mažesnis vėžinių ląstelių ir žymiai didesnis degeneruotų ląstelių kiekis.
3. Tikslu pagerinti neišskials atvejais citologinę diagnostiką, būtina įdiegti citocheminius ląstelių tyrimo metodus.

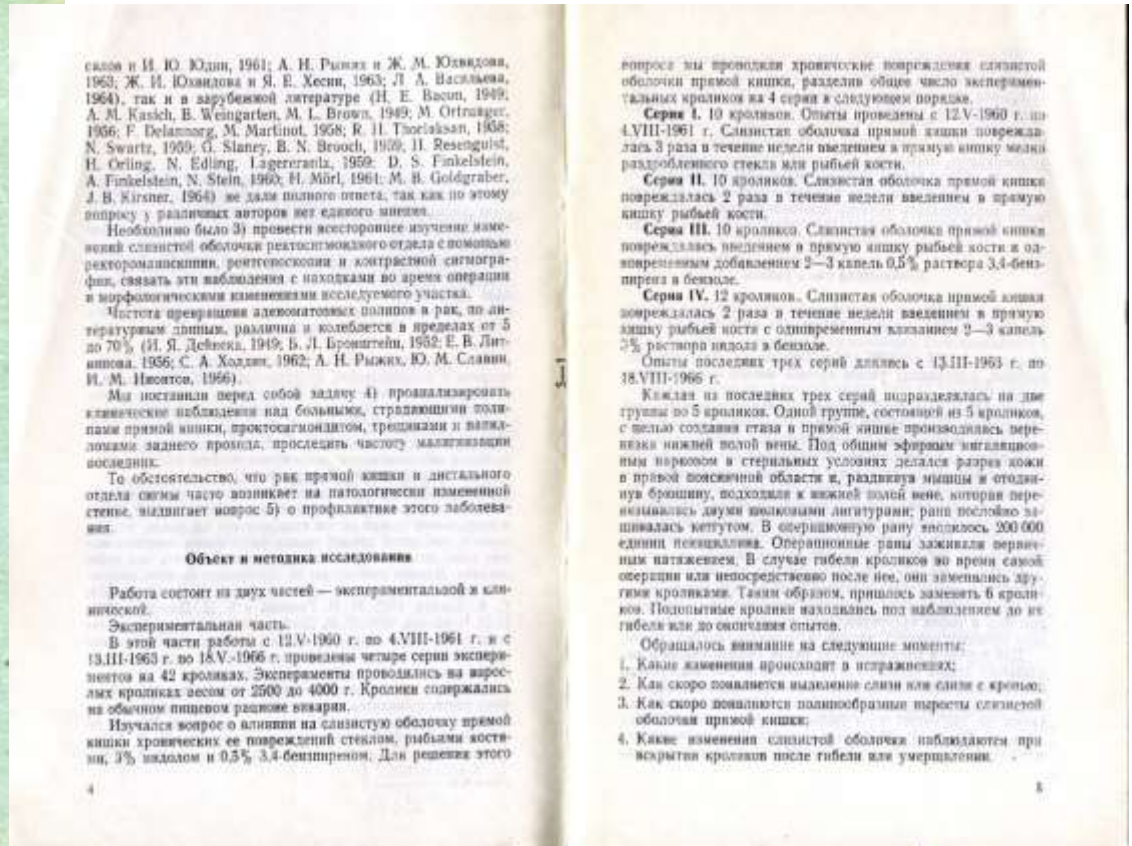
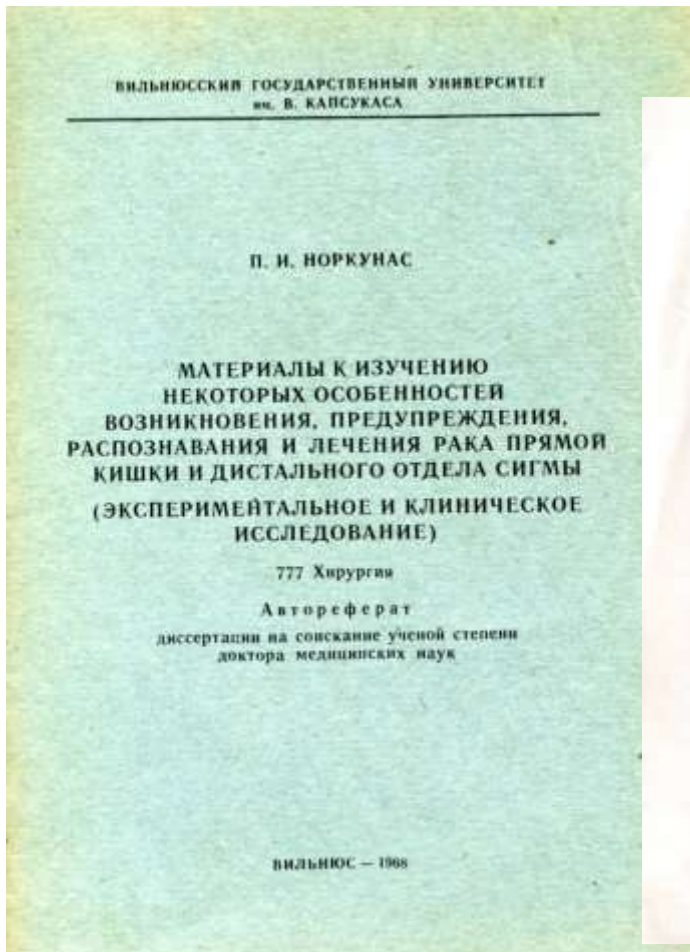
● TIESIOSIOS ŽARNOS VĖŽIO OPERACIJOS METODO PARINKIMAS KOMPLEKSINIO GYDymo FONE

P. NORKŪNAS

Chirurgo taktika, operacijos metodas ir apimtis priklauso visų pirma nuo tiesiosios žarnos vėžio lokalizacijos ir išplitimo. Dažnai operacijos metodo parinkimą nulemia ligonių pageldavimas palikti normalioje vietoje analinę angą. Tačiau chirurgai, stengdamiesi išsaugoti analinės angos sfinkterio veiklą, neturi

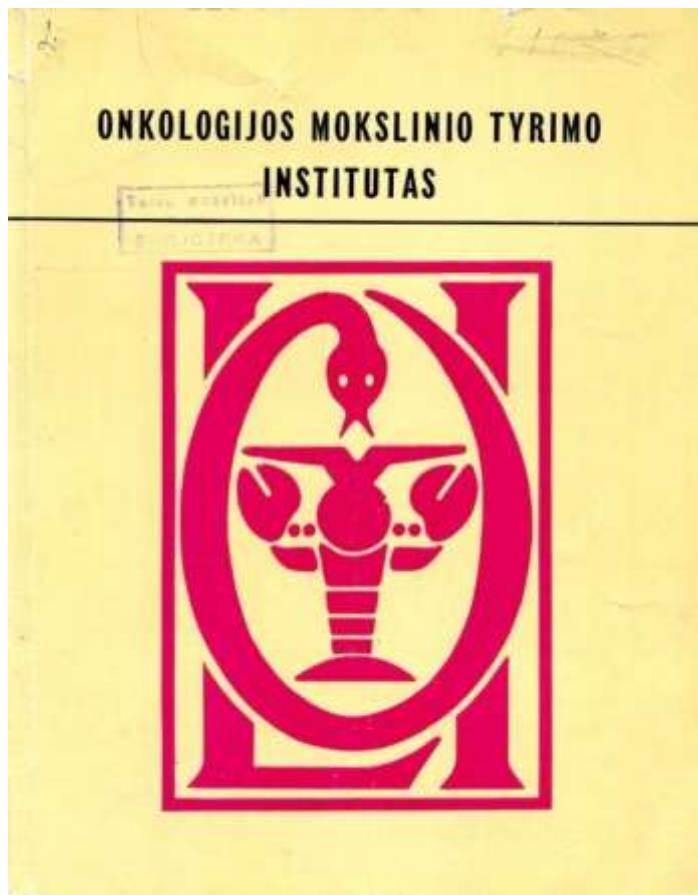
Tiesiosios žarnos vėžio operacijos metodo parinkimas kompleksinio gydymo fone / P.Norkūnas. – Rus.: p. 149-151 // IX mokslinės sesijos medžiaga, 1966 m. kovo 11 d. / Onkologijos mokslinio tyrimo institutas. – Vilnius, 1966. – P. 55-58.

Mokslo darbai

Материалы к изучению некоторых особенностей возникновения, предупреждения, распознавания и лечения рака прямой кишки и дистального отдела сигмы (экспериментальное и клиническое исследование) : автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора медицинских наук / П.И. Норкунас. - Вильнюс, 1968. – 34 с. Список работ автора: с. 32-34 (29 назв.).

Lietuvos chirurginės onkologijos patriarchas. Chirurgijos skyriaus vedėjas

ХИРУРГИЧЕСКИЙ ОТДЕЛ

В отделе исследуются и совершенствуются методы комплексного лечения рака гортани, легких, желудка и прямой кишки с учетом специфики квалификации научных работников.

При раке гортани применяется

комплексное лечение больных. Радикальное оперативное лечение рака гортани впервые введено в 1957 году (П. Норкунас). Помимо совершенствования хирургического лечения рака гортани, постоянно исследуется противоопухолевая активность синтезированных сотрудниками института цитостатиков при лечении этих

Vėžj galima išgydyti. Jeigu ligonis laiku kreipiasi, kol dar liga nėra įsisenėjusi. Todėl aš nusprendžiau pasišvęsti šios sunkiai sprendžiamos medicininės problemos tyrinėjimams ir sutikau dirbti Onkologijos instituto Chirurgijos skyriaus vedėju. Ir šiuo metu galiu pareikšti, kad dėl to visai nesigailiu.

P. Norkūnas

“Mylimasis profesoriau,

Daug šviesių dienų, naujų jėgų ir širdies ramybės Naujaisiais metais linki jums tris kartus jūsų rankomis operuota ligonė Izabelė Motiejaitienė iš Klaipėdos rajono. Ir daugiau turbūt, nors ir pasiilgau jūsų, jau nebeatvažiuosiu. Išgydėte. Ačiū, ačiū, ačiū!”

Tokių ir panašių laiškų profesorius Pranas Norkūnas gaudavo ne vieną. Kiek dėkingų žodžių išgirsdavo lankydamasis rajonuose “Onkologinių dienų” metu.

Gautus laiškus profesorius mokėjo vertinti ne tik kaip gerą emocinį krūvį, bet ir moksliniu požiūriu, nes jie padėdavo stebėti ir apibendrinti gydymo praktiką.

Ne veltui daktaras Petras Norkūnas vienoje mokslinėje konferencijoje yra pasiūlęs visiems po operacijos pasveikusiems ligoniams įteikti pluoštą atvirlaiškių ir prašyti dažniau pranešti apie save. (Gimtasis kraštas, 1976 m.)

Konferencijos, seminarai, pedagoginis darbas

Prof. P. Norkūnas daug nusipelnė mokydamas Lietuvos gydytojus.
Tapęs talentingu chirurgu, jis sukūrė chirurginio meno mokyklą ir
tapo jos mokytoju.

Profesorius išsiskyrė iš kitų dėstytojų savo mokėjimu pateikti chirurgijos discipliną taip, kad daugelis ją pamėgome. Labai dėkinga esu jam už tai, nes ir mano tolesnė profesinė karjera susiklostė taip, kad chirurgija joje užėmė pagrindinę vietą.

Doc. Dalia Triponienė

Jau dirbant Onkologijos institute man teko iš profesoriaus P. Norkūno mokytis operuoti onkologinius ligonius, juos stebėti. P. Norkūną galima drąsiai vadinti onkologinės chirurgijos pradininku Lietuvoje.

Iš jo tikrai buvo ko mokytis, ir ne tik chirurgijos, bet ir bendravimo su ligoniais, bendravimo tarpusavyje, gyvenimo būdo. Jis buvo žmogus, kuris visame kame propagavo saiką - sakydavo, kad viską gyvenime daryti galima, bet labai saikingai, tada viskas bus gerai.

Dr. Eugenijus STRATILATOVAS, onkochirurgas, Vilniaus universiteto Onkologijos instituto II abdominalinės ir bendrosios chirurgijos skyriaus vedėjas

Geresnio praktiko nei profesorius P. Norkūnas nesu sutikęs. Ne kiekvienam mūsų gyvenimas duoda tai, ką davė profesoriui. Gyvenimas jam davė puikų išsilavinimą, karjerą, nuostabią profesiją, pacientų bei bendradarbių simpatiją ir meilę, puikią šeimą. Ir dar vieną dalyką, kurį duoda, matyt, tik labiausiai nusipelnusiems - ilgaamžystę. Ir ta profesoriaus ilgaamžystė - dovana, duota ne tik jam, bet taip pat ir mums visiems, kad galėtume juo taip ilgai džiaugtis, iš jo mokytis ir jį mylėti.

Prof. Narimantas Evaldas SAMALAVIČIUS,
abdominalinės chirurgijos gydytojas onkologas,
Vilniaus universiteto Onkologijos instituto Onkochirurgijos centro vadovas

Per visą savo ilgą mokslinę ir chirurginę veiklą P. Norkūnas buvo ir lieka nepriekaištingo, puikaus chirurgo pavyzdys. Būdamas aukštos kvalifikacijos chirurgas, jis taip pat pasižymėjo draugišku, geranorišku elgesiu su jaunesniais kolegomis, buvo puikus pedagogas perteikdamas savo žinias medikams studentams. Ne veltui jo mokiniai, dabar vadovaujantys chirurgai onkologai, sako, kad net stovėdamas už jų nugaros daktaras P.Norkūnas padėdavo operuoti.

Onkologijos instituto direktorius
prof. Konstantinas Povilas Valuckas

Tai gydytojas, kuris turi Dievo dovaną – auksines rankas. [...] Akivaizdu, kad jis buvo ypač talentingas praktikas, tokių gydytojų per šimtmetį pasitaiko vienas kitas.

Prof. Laima .Griciūtė

Prof. Laima Griciūtė ir prof. Petras Norkūnas. 2002 m.

Profesorių Petrą Norkūną 80-čio proga sveikina 1944 m. laidos kurso draugai: Vytautas Kleiza, Jonas Stanaitis, Česlava Kleizienė. 1992 m.

Prof. Petras Norkūnas su kurso draugais. Iš kairės: Jonas Stanaitis, Česlava Kleizienė, Petras Norkūnas, Albertas Žygas. 1992.

Broliai Pranas ir Petras Norkūnai atokvėpio minutėlę klinikoje

Vizitacijų metu

Mokytojas su mokiniais

Su kolegomis

Su kolegomis

Su kolegomis

Prof. Petras Norkūnas – pirmas iš dešinės.

Su kolegomis

Prof. Petras Norkūnas antras iš kairės. 2008 m.

Prof. Mečys Stukonis ir Petras Norkūnas. Prof. Povilo Čibiro knygos “Prancisiaus ir Nastės Čibirų šeimos atsiminimai, poezija, vertimai” knygos pristatyme.
Lietuvos medicinos bibliotekoje. 2005 m.

Sparnuotosios prof. Petro Norkūno frazės...

„Svarbiausiomis savybėmis aš laikau darbštumą, santūrumą ir sąžiningumą, o fizinis ištvermingumas, žinoma, nors yra svarbus chirurgui, bet tai dar ne pats reikšmingiausias dalykas.“

„Gyvenu karališkai. Man labai pasisekė, nes turėjau mėgstamą darbą, galėjau daug kam padėti.”

Profesorius Petras Norkūnas su žmona Verute.

O metai vis bėga...

„Aš visada buvau ir esu optimistas. Tai padeda išsaugoti gerą nuotaiką. Niekada nesipykau su darbuotojais ir namiškiais, nevartojau alkoholio ir tabako, stengiausi padėti ligoniams ir bendradarbiams, niekada nesakydavau ne, ieškodavau išeities net ir beviltiškais atvejais. Amžių prailginti ir išsaugoti sveikatą galima vengiant žalingų įpročių ir ligų. Bet tiesą sakant manau, kad čia svarbiausią rolę turi genai.”

Literatūra apie prof. Petrą Norkūną

Verutė ir Daktaras: [pokalbis su chirurgu P.Norkūnu] / užrašė F. Kauzonas. – Nuotr. // Respublika. – 1994, liepa 27, p. 3.

Literatūra apie prof. Petrą Norkūną

M... (Small introductory text, partially illegible)

... (Middle section of text, partially illegible)

... (Lower section of text, partially illegible)

... (Bottom section of text, partially illegible)

Šimtus sugražinę gyveniman

Šimkus G. Šimtus sugražinę gyveniman: [apie gydytojus chirurgus Praną ir Petrą Norkūnus]. – Iliustr. // Gimtasis kraštas, 1976, spalio 28.

CHIRURGAS Į PROFESORIUS PETRAS NORKŪNAS*

Lietuvos onkologijos centro profesorius konsultantas Petras Norkūnas gimė 1912 m. spalio 19 d. Vilniaus rajone, Marijampolės kaime, valstiečių šeimoje. Iš tėvų paveldėjo darbštumą, polinkį į namų, blaivų gyvenimo būdą.

Mokėsi Marijampolės pradinėje mokykloje, 1927 m. įstojo į Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnaziją. Ją baigęs, 1934 m. įstojo į Vilniaus Stepono Batoro universiteto Teologijos-filosofijos fakultetą.

1939 m., prijungus Vilniaus kraštą prie Lietuvos, perėjo studijuoti į Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakultetą. Jį baigęs 1944 m., gavo gydytojo diplomą. Pamerė dirbęs Marijampolės apskrities ligoninėje kaip gydytojas stažuotojas, 1944 m. Vilniaus Šv. Jokūbo ligoninėje ėjo chirurgijos skyriaus ordinatoriaus pareigas. Po poros mėnesių, 1944 m. gruodžio 12 d., buvo mobilizuotas į tarybinę armiją, Dirbo 50-osios atsarginės diviziono chirurgijos skyriuje. Pasibaigus karui, po demobilizacijos vėl sugrįžo dirbti į Šv. Jokūbo ligoninės chirurgijos skyrių, 1946 m. buvo paimtas į Vilniaus universiteto, Medicinos fakulteto Bendrosios chirurgijos katedrą asistentu. 1948 m. baigė 6 mėnesių neurochirurgijos specializacijos kursą Leningrado neurochirurgijos institute. 1949 m. buvo paimtas Medicinos fakultete į Hospitalinės chirurgijos katedrą docentu. Be to, nuo 1946 m. iki 1955 m. ėjo antiraciškes chirurgo pareigas Vilniaus aukštųjų mokyklų poliklinikoje. Nuo 1950 m. iki 1957 m. buvo chirurgijos skyriaus vedėjas Respublikiniame onkologijos dispenseryje, Atkūrus Onkologijos mokslinio tyrimo institutą, laimėjęs konkursą, chirurgas Petras Norkūnas buvo išrinktas chirurgijos skyriaus vedėju.

1957 m. sėkmingai apgynė mokslų kandidato disertaciją, tema *Kaukolės defektų aloplastika*. 1959 m. birželio 18 d. jam buvo suteiktas vyr. mokslinio bendradarbio vardas. 1968 m. apgynė habilit. medicinos mokslų daktaro disertaciją, tema *Tiesiosios žarnos vėžio etiopatogenezė, sergamumo ir chirurginio gydymo klausimai*.

Tobulinamas tiesiosios žarnos vėžio diagnostikos ir gydymo metodus, Petras Norkūnas įdiegė į praktiką nemažą vertingų pasiūlymų. Jie buvo

* LKMA Centro valdyba savo katekonoje turėjo netiksliai profesorius Petras Norkūnas gimimo metus – net septyneriais metais tuščiau buvo paminėtas

įvertinti racionalistoriais pažymėjimais bei premijomis. Iš patobulintų pažymėjimų tiesiosios žarnos sinchroninis operavimas, dirbant dviem chirurgų brigadomis kartu (1969). Tai keičia sutrumpinti operacijos trukmę ir ją atlikti daug tobuliau.

Dėmesio verti dar ir kiti racionalūs siūlymai: *Dirbinetis išaugus suclarymo būdas* (1963), *Metastazių ir žandinių raiščių žarnos pokitinių diagnostika, pamerinėjant helmintozinę sigmoidografiją zondo pagalba* (1964), *Užterštasis elektrokoaguliacijinis tiesiosios žarnos polipasui šalinimas* (1964), *Paveldėta odos biopsijomis atlikti* (1966), *Intraabdominalinis rėkizognozdinės skilės rezekcijos metodas su anastomozės invaginacija* (1985), *Abdominalinė tiesiosios žarnos vėžio rezekcija, išsaugojant sfinkterį* (1989).

Pastaruosius dešimtmečius Petras Norkūnas tiesiosios žarnos vėžio kombinaciu ir kompleksiniu gydymo būdams tobulinti skyrė daug dėmesio. Gydymams tiesiosios žarnos vėži, jis išbandė klinikoje nemažai naujų nuo vėžio preparatų: lufenalį, flouzacilą, fluorafurą, busfemą, aramorą, farantaksą ir kt. Profesorius Petras Norkūnas įrodė, kad vartojant kompleksinį gydymą rezultatai būna daug geresni, negu taikant vien ūk chirurginį gydymą. Prof. P. Norkūno dėka įdiegta radikali gerklų vėžio operacija (1957).

Pažymėtina, kad prof. Petras Norkūnas čiausiai dešimtmečius buvo aktyvus narys net keturiuose mokslinėse tarybose moksliniams išpausimams teikti, būtent: Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto, Onkologijos mokslinio tyrimo instituto, specializuotose chirurginėse mokslinėse tarybose, Eksperimentinės ir klinikinės medicinos instituto mokslinėje taryboje. Be to, buvo Kauno medicinos instituto mokslinės tarybos specialistų narys. Šiose mokslinėse tarybose aktyviai dalyvavo, sprendžiant 140-ies nu viršum mokslinių darbų vertę, buvo keturių disertantų mokslinis vadovas, 40-ies disertantų – recenzentas. Trejus metus (1976–1979) buvo Kauno medicinos instituto gydymojo fakulteto valstybinių egzaminų pirmiškias.

Prof. Petras Norkūnas buvo vėrašius Lietuvos chirurgų, gastroenterologų, onkologų draugijų narys. Aktyviai dalyvavo beveik visose Pabaltijo respublikų ir Baltarusijos onkologų mokslinėse konferencijose, taip pat tarptautiniame VIII onkologų kongrese 1961 m. Maskvoje. Drungnių posėdiuose skaitydavo pranešimus apie virškinamojo trakto vėžio etiopatogenezę, sergamumą, gastroezofagalinį refleksą – ezofagitą, skrandžio opa atipopatogenezę ir jų malignizacijos dažnumą, storosios žarnos ligų diferencinę diagnostiką, tiesiosios žarnos polipų ir vėžio etiopatogenezę, remdamasis eksperimentų duomenimis.

Prof. Petras Norkūnas yra parašęs 150 nu viršum mokslinių darbų, straipsnių, iš stambesnių darbų minėtina: *Metodinis rekomendacijos tiesiosios žarnos vėžio ir žandinių ligų diagnostikai klinikiams*, *Apie tiesiosios žarnos vėžio operavimo būdus*.

Petras Norkūnas yra ir rašęs. Iš leidimų: *Klinikinė chirurgija* (1989 ir 1988) metų – jo parašyti straipsniai. *Atkūrus Apsis, Tiesiosios žarnos ir distomozės apgimas*.

Lietuviškas Petras Norkūnas negali padėti soti, moka sklysti vartojamas, dėmisi ja naujiena. *Aratija metu turi poodę lekti*.

Už mairšius ir Agnėsius darbu sukelius apaugo vryje pūl. P. Norkūnas buvo apšviestas Garbis stas, 1966 m. Petras Norkūnas uštelius susiprasimo gydytojas garbis stas.

Į Kūnima, ir patirktas savo profesija, profesorius Petras Norkūnas noderpalimas tvirti stas. Joga rikieta d mairšis stas, šisra paritėtiklis mairšis ir chirurgija – mairšis stas pūgala ligos ir mairšis stas išliks išaugi.

Dr. Arasė Kučinskaitė

MOKSLO AKADEMIJOS METRAŠTIS

Aukštąsias stas mairšis stas daktas, Lietuvos katalikų mokslo akademijos narys emeritus Petras Petras, nuo 1913 m. dekadės žemaitėje, imėnisi paritėtiklis stas, tikramas buvo ir tikrai stas mairšis stas ir tikrai mairšis stas.

Už mairšius ir Agnėsius darbu sukelius apaugo vryje pūl. P. Norkūnas buvo apšviestas Garbis stas, 1966 m. Petras Norkūnas uštelius susiprasimo gydytojas garbis stas.

Į Kūnima, ir patirktas savo profesija, profesorius Petras Norkūnas noderpalimas tvirti stas. Joga rikieta d mairšis stas, šisra paritėtiklis mairšis ir chirurgija – mairšis stas pūgala ligos ir mairšis stas išliks išaugi.

Už mairšius ir Agnėsius darbu sukelius apaugo vryje pūl. P. Norkūnas buvo apšviestas Garbis stas, 1966 m. Petras Norkūnas uštelius susiprasimo gydytojas garbis stas.

Už mairšius ir Agnėsius darbu sukelius apaugo vryje pūl. P. Norkūnas buvo apšviestas Garbis stas, 1966 m. Petras Norkūnas uštelius susiprasimo gydytojas garbis stas.

Antanė Kučinskaitė. Chirurgas profesorius Petras Norkūnas Lietuvos katalikų mokslo akademijos metraštis. – 1999, T. 15, p. 772-774

100 metų jubiliejus
2012 m. spalio 18 d. VU Onkologijos institute.
Profesoriaus interviu prieš Jubiliejinį renginį
„Geriausia – nesirgti”

100 metų jubiliejus
2012 m. spalio 18 d. VU Onkologijos instituto konferencijų salėje

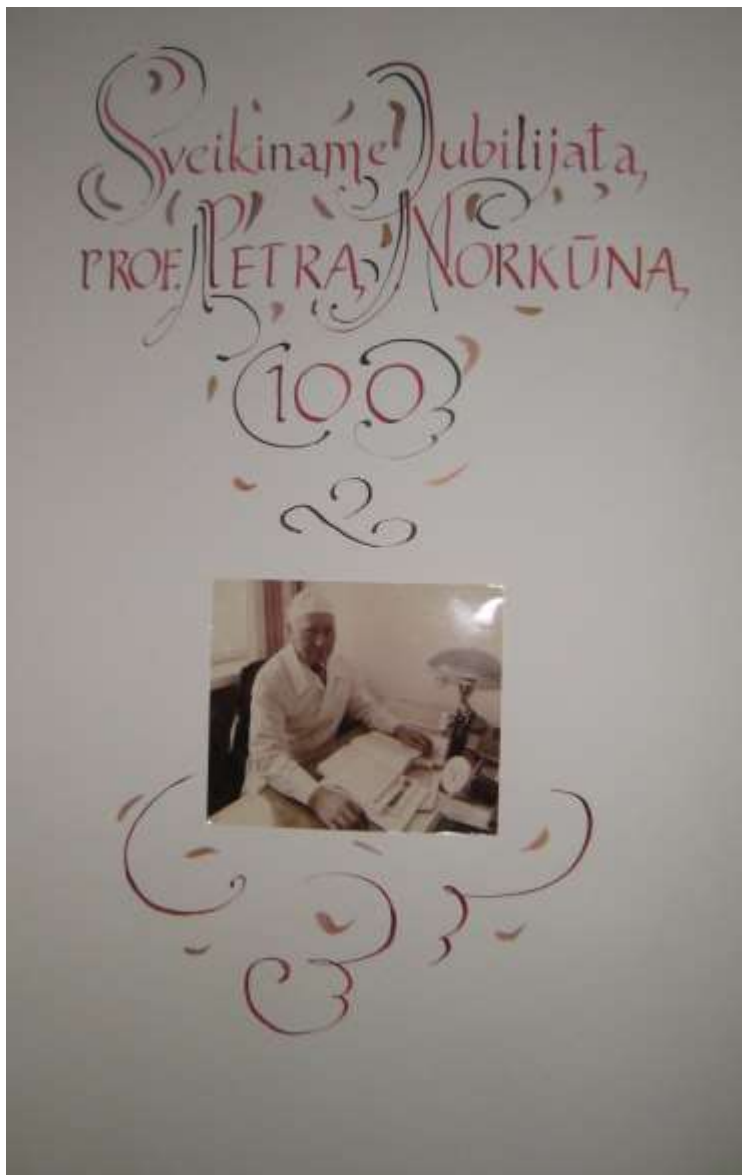

100 metų jubiliejus
2012 m. spalio 18 d. VU Onkologijos instituto konferencijų salėje

Lietuvos medicinos
bibliotekos parengta paroda
Jubiliejinio renginio metu
Onkologijos institute. 2012
spalio 18 d.

ŠEIMA. STUDIJOS

ESU GRYNAS DŽŪKELIS.
TĒVAS - NUO KRĪMINIŲ, MOTINA -
IŠ TILTŲ KAIMO VAIKININKŲ APYLINKĖSE.
GIMAU MARIJAMPOLIO KAIME, 16 KM NUO VILNIAUS.
BAIGIAU VYTAUTO DIDŽIOJO GIMNAZIJĄ VILNIUJE.
IŠSTOJAU Į VILNIAUS STEPANO BATORO UNIVERSITETĄ,
FILOSOFIJOS IR TEOLŪGIJOS FAKULTETĄ,
IŠ PENKTO KURSO IŠSTOJAU.
1944 M. BAIGIAU MEDICINOS STUDIJAS KAUNE
APIE MEDICINĄ AŠ SVAJŲJAU, BET IR Į TEOLŪGIJĄ
NORĖJAU. PAŠAUKIMAS-TAIGI VIENODAS.

1. Šeima: tėvai ir vaikai, apie 1930 m.

2. Tėvų namai, Marijampolis, 1930 m.

3. Tėvai ir autorius, apie 1930 m.

4. Šeimos narių mirties atvejai, 1944-1945 m.

5. Šeimos narių mirties atvejai, 1944-1945 m.

6. Autorius, apie 1940 m.

CHIRURGINĖS ONKOLOGIJOS LIETUVOJE PRADININKAS

1881 m. Augustas Petras Babinas-Štambas.
Gimė 1881 m. rugpjūtį.
Tėvų giminė - dešimtis, pradžioje Babinas-Štambas, vėliau - Babinas.
1901 m. baigė Vilniaus universiteto medicinos fakultetą.
1902 m. išvyko į Vokietiją, kur dirbo asistentu.
1903 m. grįžo į Lietuvą, dirbo asistentu.
1904 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1905 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1906 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1907 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1908 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1909 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1910 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1911 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1912 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1913 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1914 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1915 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1916 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1917 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1918 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1919 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1920 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1921 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1922 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1923 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1924 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1925 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1926 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1927 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1928 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1929 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1930 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1931 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1932 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1933 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1934 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1935 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1936 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1937 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1938 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1939 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1940 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1941 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1942 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1943 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1944 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1945 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1946 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1947 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1948 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1949 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.
1950 m. pradėjo dirbti chirurgo asistentu.

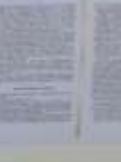
ŠEIMA. STUDIJOS

ESU GRYNAS DZŪNELIS.
TĖVAS - NUO KRĖMINIŲ, MOTINA -
IŠ TILTŲ KAIMO VAIKININKŲ APYLINKĖSE.
GIMIAU MARDAMPOLIO KAIME, 16 KM NUO VILNIAUS.
BAIGIAU VYTAUTO DIDŽIOJO GIMNAZIJA VILNIUJE.
IŠSTOJAU Į VILNIAUS STEPONO BATORO UNIVERSITETĄ,
FILOSOFIJOS IR TEOLOGIJOS FAKULTETĄ,
IŠ DEKTO KURSO IŠSTOJAU.
1944 M. BAIGIAU MEDICINOS STUDIJAS KAUNE
APIE MEDICINĄ AŠ SVAJOJAU, BET IR Į TEOLOGIJĄ
NORĖJAU, PAŠAUKIMAS-TAIGI VIENODAS.

TAI GYDYTOJAS, KURIS TURI DIEVO
DOVANĄ - AUKSINES RANKAS. AKIVAIZDU,
KAD JIS YPAČ TALENTINGAS TRAKTIKAS,
TOKIŲ GYDYTOJŲ PER ŠIMTMEČI,
PASITAIKO VIENAS KITAS.

PROF. LAIMA GRICIŪTĖ

ŠIMTUS SUGRAŽINĖ GYVENIMAN

- SU BROLIŲ KARTU DIRBAMI KONKURAVOTE?
 - NEE-E-E. NU NURČIA? BROLIUS-FENOMENAS AS
 BROLIŲ ASISTUOJAVAU! GAL TOKIOS TECHNIKOS IR
 NEIŠMOKAU! BET ATBARGUS BUVAU!

GYVENU KARALIŠKAI

TRYS SŪNŪS, MARČIUS, PUKAS ANŪKAI
 IR ŠALIA ŽVONA VERUTĖ. SVEIKATOS JA
 SLAPTIS - NEPERLENTI LAZDAS, NEUŠ-
 GAUTI NITO ŽMOGAUS, NEPYKTI,
 NELAIKYTI ŠIRDYJE ATMAUDO.

...
 ...
 ...
 ...
 ...

HABILITUOTAS DAKTARAS
PETRAS NORKŪNAS

*BIBLIOGRAFIJOS
RODYKLĖ*

Sudarė Danutė Malakauskienė
Lietuvos medicinos biblioteka

Vilnius, 2002

Virtualią parodą “Chirurginės onkologijos pradininkui profesoriui Petriui Norkūnui – 100” parengė Regina Vaišvilienė.

Nuotraukos iš Petro Norkūno šeimos ir Lietuvos medicinos bibliotekos archyvo.
Prof. Petro Norkūno 100 metų jubiliejaus nuotraukų autorė Ingrida Bučionytė.

Lietuvos medicinos biblioteka